

Számvitel II.

2. előadás

Ismétlés II.

Dr. habil Borbély Katalin
egyetemi docens

Alapvető összefüggések

VAGYON

EREDMÉNY

megjelenési alak	eredet	eredménycsökkentő	eredménycsökkentő	eredménynövelő
MÉRLEG, 201X. hónap, nap			EREDMÉNYKIMUTATÁS, 201X.	
ESZKÖZ	FORRÁS	KÖLTSÉG	→ RÁFORDÍTÁS	BEVÉTEL
A) Befektetett eszközök	D) Saját tőke része az adózott eredmény	Csoportosításuk a számvitelben	Eredménykategóriák \pm üzemi \pm pénzügyi = adózás előtti eredmény - adófizetési kötelezettség = adózott eredmény	
B) Forgóeszközök	E) Céltartalék	1. Jelleg szerint:	→	Összköltség eljárásra épülő eredménykimutatás
C) AIE	F) Kötelezettség	költségnemek		
	G) PIE	2. Funkció szerint:	→	Forgalmi költség eljárásra épülő eredménykimutatás
Összes eszköz	Összes forrás	közvetlen, közvetett		

Mérlegegyezőség elve

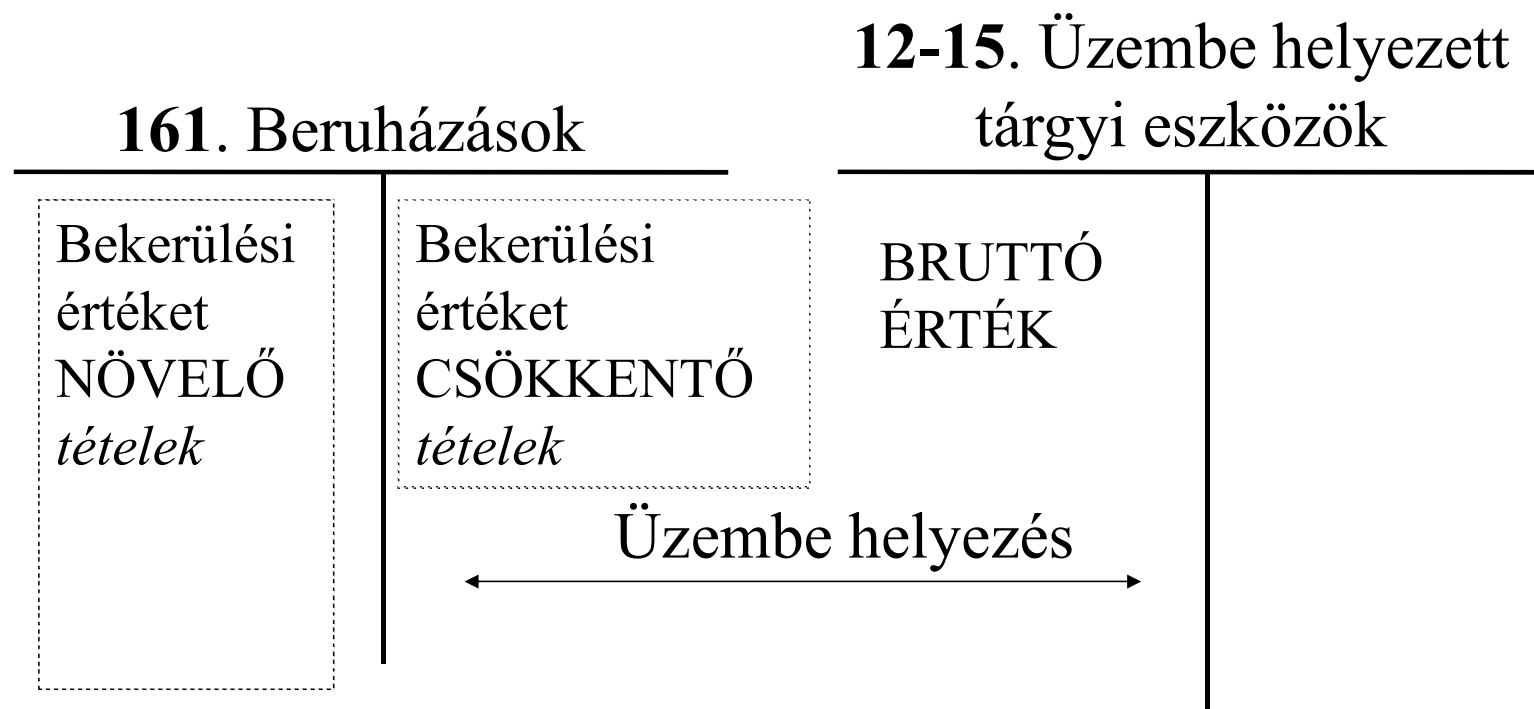
Üzemgazdasági elv

Eredmény elv

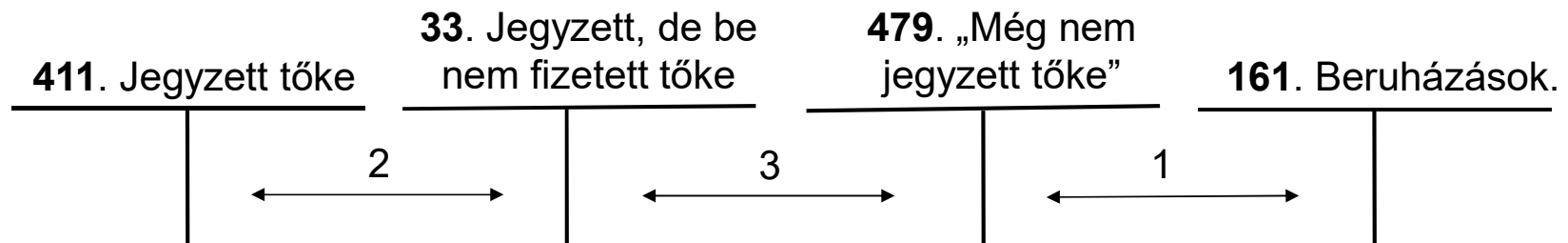
Gyakoribb gazdasági
események a különböző
mérlegfőcsoportokban, -
csoportokban

Tárgyi eszközök

A bekerülés elszámolásának logikája

Apport átvétel könyvviteli elszámolása

1. Apport állományba vétele
2. Jegyzett tőke növekedés
3. „Rendezés”

Az értékcsökkenés

Közgazdasági
értelemben

A tőkejavak az amortizációs folyamat során adják át értéküket az új terméknek, szolgáltatásnak

A fizikai / erkölcsi avulás évenkénti pénzértéke → **értékcsökkenés**

A **maradványérték**: a használat végére becsült forgalmi érték

Bruttó érték? ↔ nettó érték?

Számviteli kategóriák

Üzembe
helyezéskor

11-14 Immat javak, tárgyi eszközök

Bruttó érték

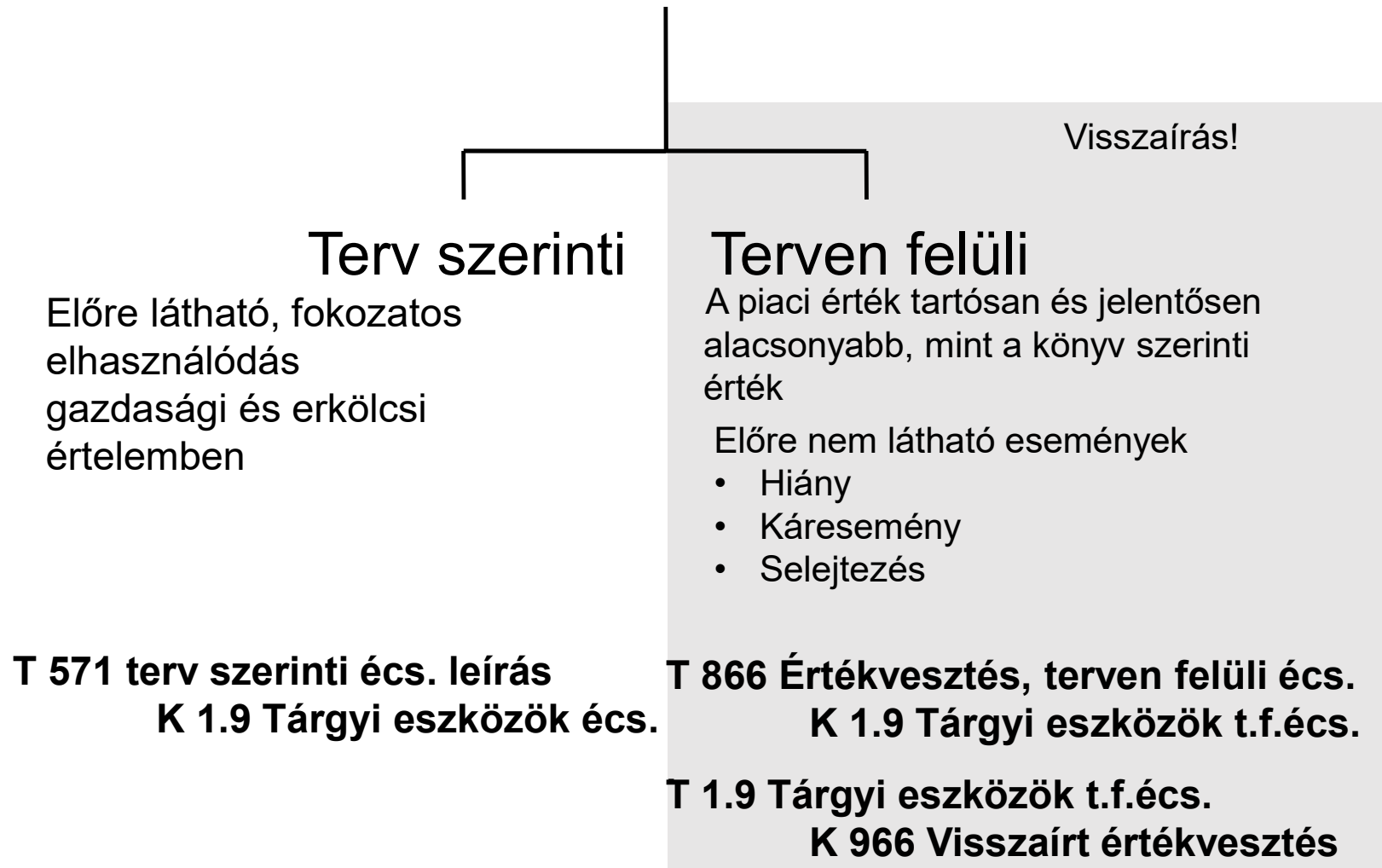
1(1;2;3;4)9. Értékcsökkenések

Elszámolt
értékcsökkenés

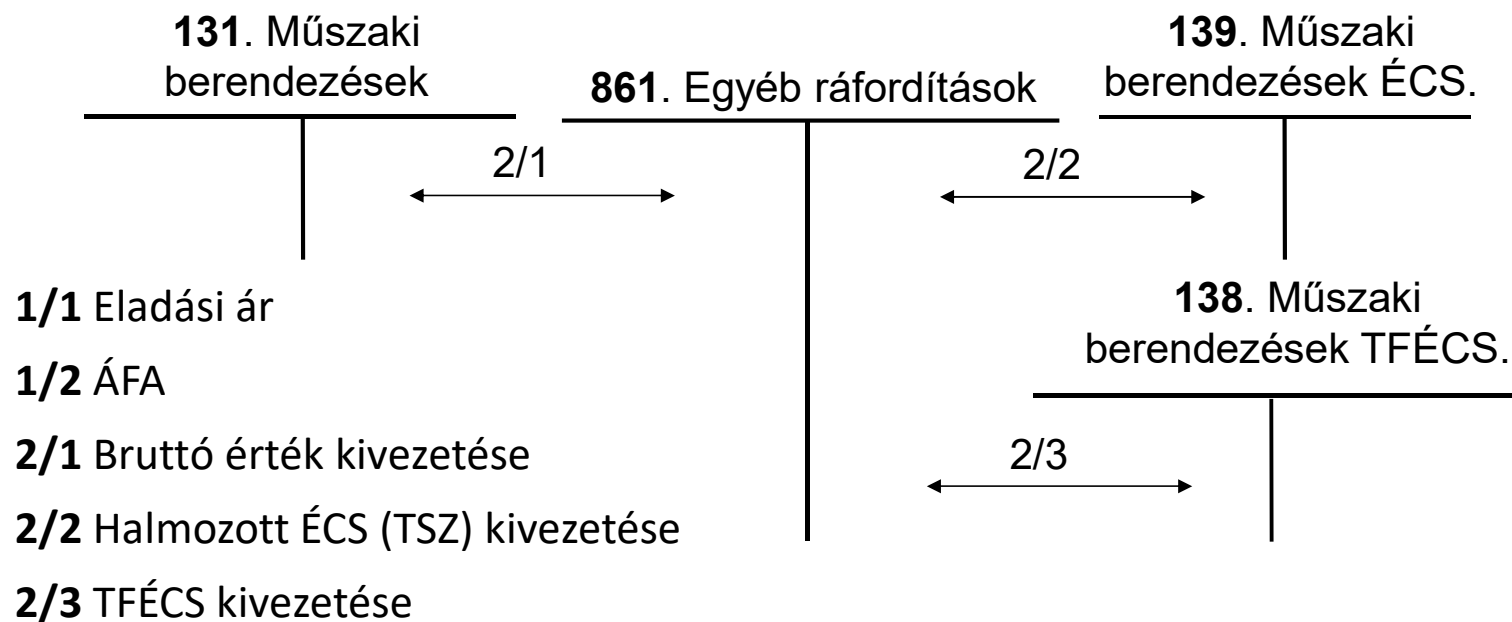
Az összevont egyenleg:
a **nettó érték**

Értékcsökkenési
leírás

Értékcsökkenés

Értékesítés könyvviteli elszámolása

Apport átadás – értékpapírnak vagy részesedésnek nem minősülő vagyontárgy

Az üzemi eredményt érinti:
**részesedésnek, értékpapírnak
nem minősülő vagyontárgy
esetén**

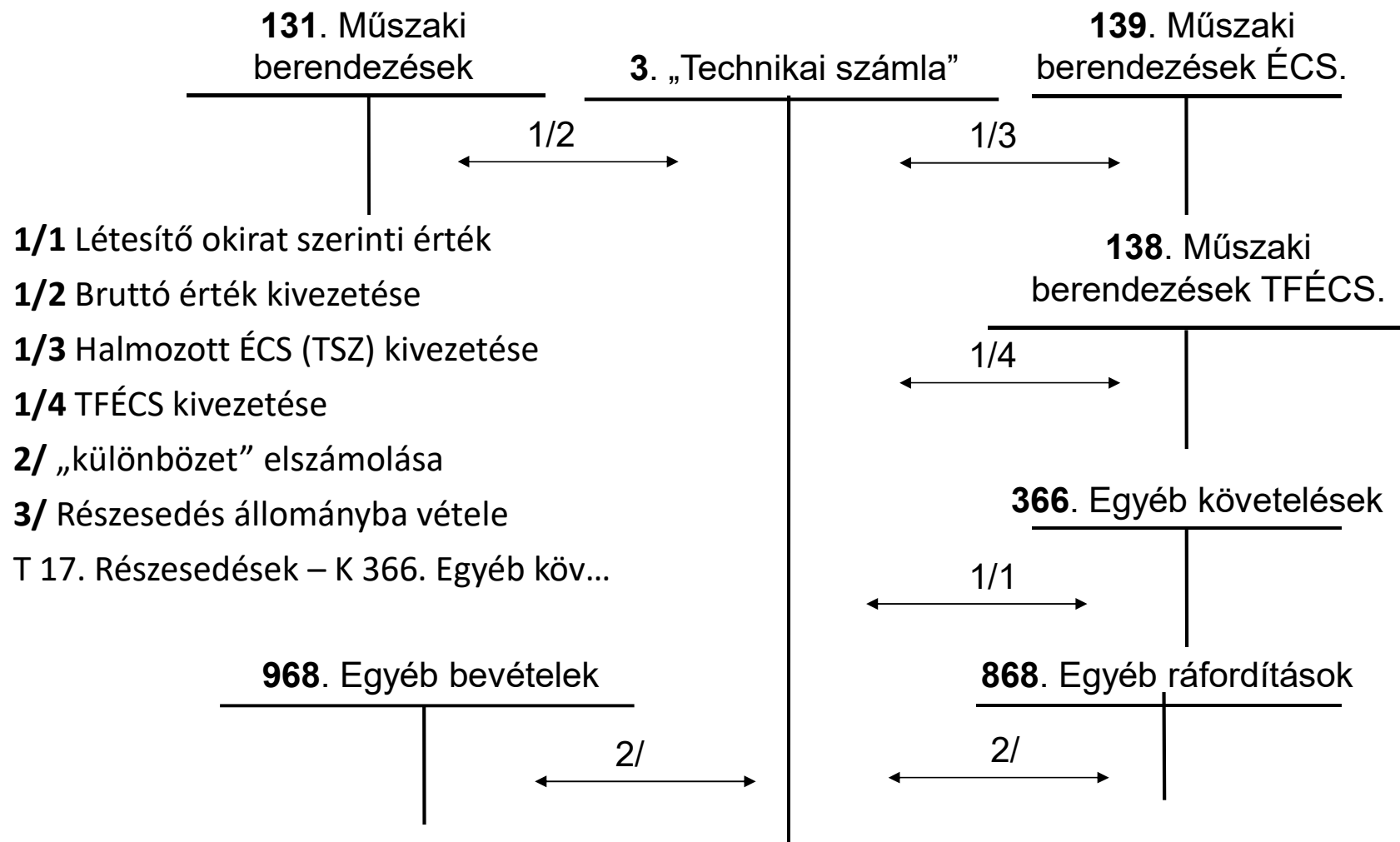
A „különbözetet” kell bevételként vagy ráfordításként elszámolni, azaz

- **Egyéb bevétel:** „Ha a különbözet **pozitív.**”
- **Egyéb ráfordítás oldal:** „Ha a különbözet **negatív.**”

A pénzügyi eredményt érinti: **részesedés, értékpapír esetén**

- **Pénzügyi bevétel:** „Ha a különbözet **pozitív.**”
- **Pénzügyi ráfordítás oldal:** „Ha a különbözet **negatív.**”

Apport átadás könyvviteli elszámolása

Készletek

Legfontosabb gazdasági események - állományváltozások

- Növekedések
 - Beszerzés
 - Saját előállítás (l. később)
 - Apportként való átvétel
 - Térítés nélküli átvétel, többlet, hagyaték, ajándék
 - Követelés fejében átvétel
- Csökkenések:
 - Felhasználás (anyagok)
 - Értékesítés (anyagok, áruk, késztermékek (l. 1.ea)
 - Értékvesztés és visszaírása
 - Apportba adás
 - Selejtezés, káresemény, hiány
 - Térítés nélküli átadás

A készletek nyilvántartása

Év közben folyamatos mennyiségi és értéknylvántartás
(analitika)

VAN

A készletváltozásokat az analitikában is
és a főkönyvben is vezetjük

NINCS

év közben a mozgásokat a
költségszámlákkal szemben
könyveljük

Mennyiségi nyt van

**Mennyiségi nyt
nincs**

Év végén leltározhat a mennyiségi nyt alapján, de
legalább háromévente ténylegesen is leltároznia kell

Év végén kötelezően leltároz

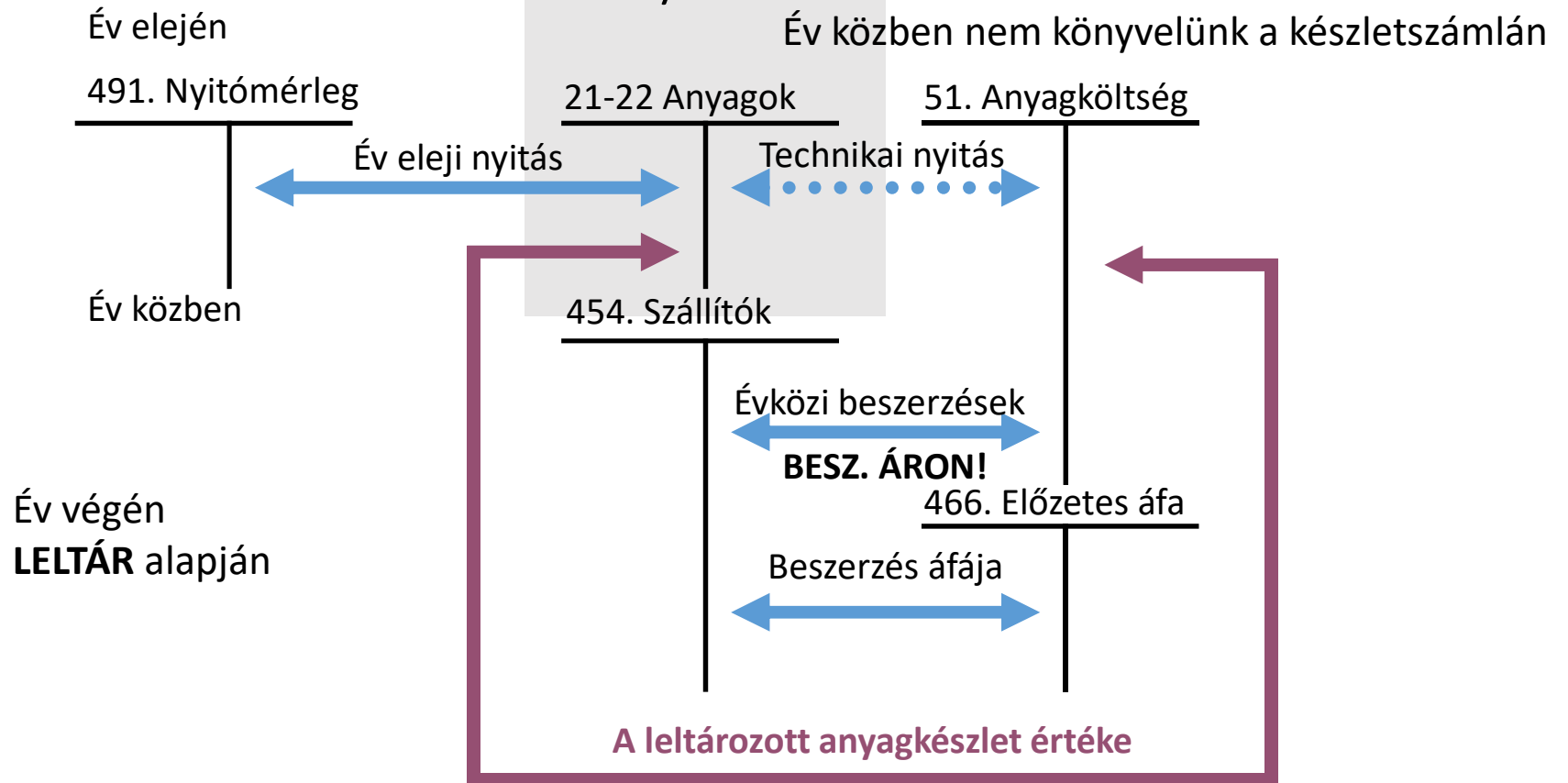
A zárókészlet értéke FIFO módszerrel határozható meg,
az utolsó beszerzési árak visszakeresésével

A forduló-napi készletek értékének minősítése a piaci árhoz képest

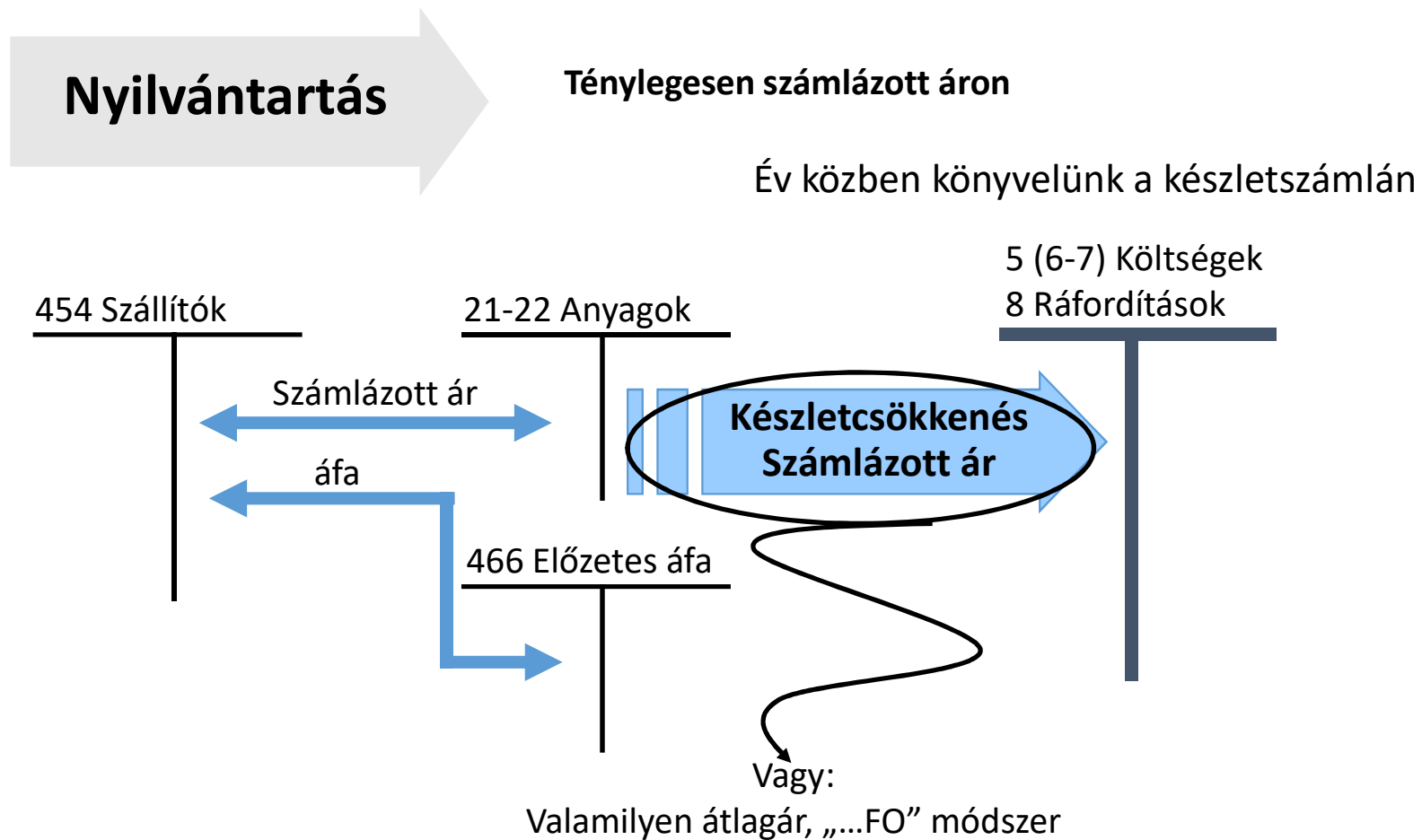
Nyt:nyilvántartás

Változatlan könyv szerinti érték/ értékvesztés/ visszaírás

Anyagok beszerzése, ha nincs évközben értékbeni nyilvántartás

Anyagok beszerzése, felhasználása és értékesítése, ha van évközben értékbeni nyilvántartás

Követelések

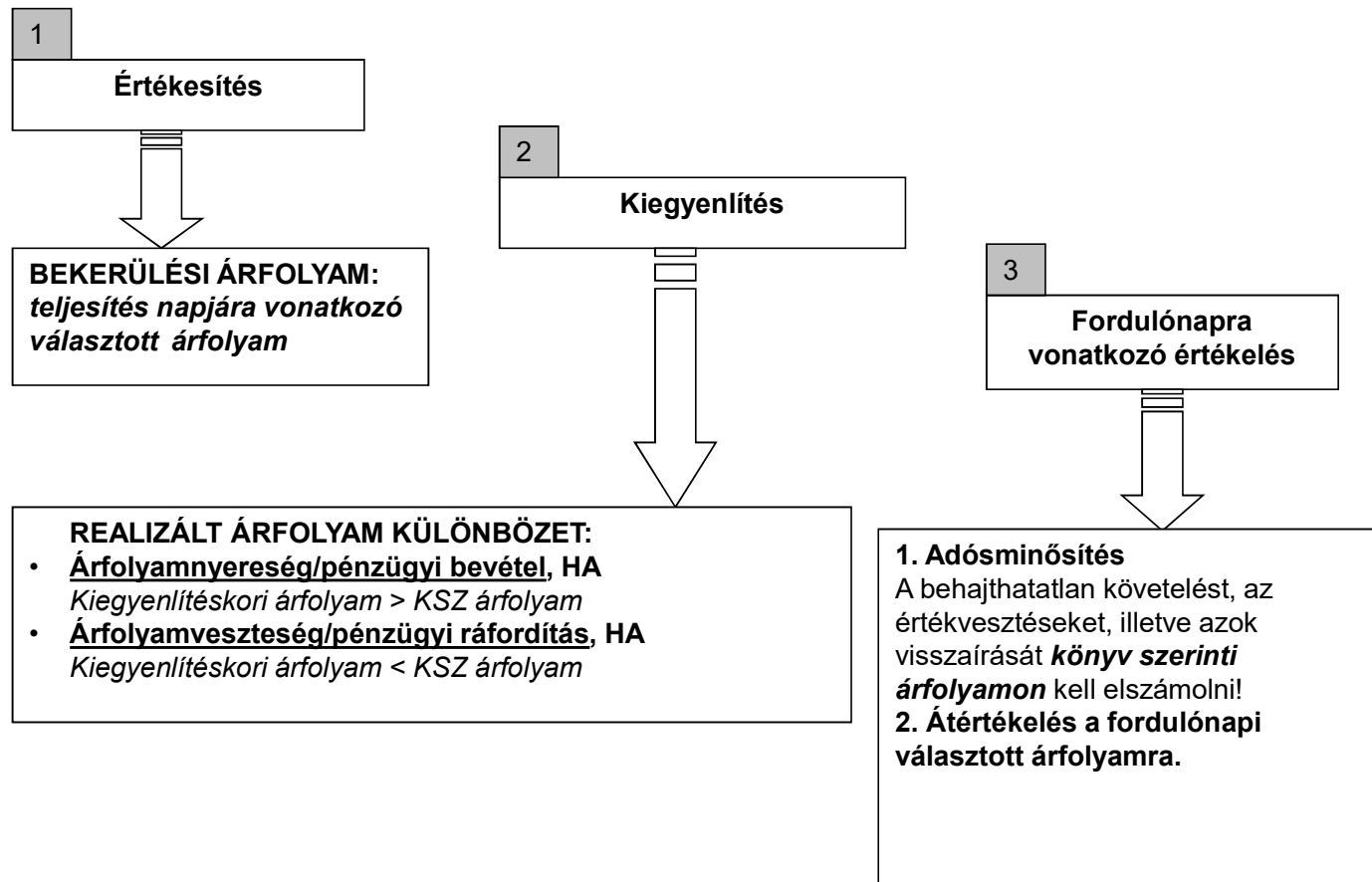
Vevők

T	31. Belföldi és külföldi vevők	K
491 nyitás		91-92, 96, 467 visszáru és utólag adott engedmény áfával növelt összege
91-92, 96, 467 értékesítésből származó számla szerinti áfával növelt összeg		453 a vevő által adott előleg átvezetése
966 visszaírt értékvesztés		384 vevő átutalása
<ul style="list-style-type: none">• Bizonylata<ul style="list-style-type: none">• Számla• Számlát helyettesítő okmány (pl.: szerződés)• Analitikus nyilvántartás<ul style="list-style-type: none">• Folyószámlarendszer, vagy• Egyedi nyilvántartás		381, 384 kiegyenlítés készpénzzel, vagy csekkel
		34 kiegyenlítés váltóval
		866 behajthatatlan követelés értékvesztés
		492 zárás

Követelés jellegű eszközök más mérlegcsoportokban

- Adott előlegek
- Tartósan adott kölcsönök
- Tartósan lekötött pénzeszközök
- Bankbetétek
- Jegyzett, de még be nem fizetett tőke
- Járó kamatok és járó egyéb bevételek az aktív időbeli elhatárolásokon belül

Külföldi vevőkövetelések értékelési feladatai a „folyamathoz” illesztve

Befektetett pénzügyi
eszközök és értékpapírok

A befektetett pénzügyi eszközök fogalma

- Más vállalkozásban tartósan lekötött
 - ***hitelviszonyt*** vagy
 - ***tulajdonviszonyt*** megtestesítő eszközök, amelyek elsődleges célja a
 - **tartós jövedelemszerzés és/vagy**
 - **befolyásolás.**

Értékpapírok fogalma

- Az értékpapírok
 - egyrészt más (külső) vállalkozásban – **rövid távra lekötött – hitelviszonyt vagy tulajdonviszonyt** megtestesítő eszközök, amelyek elsődleges célja a **rövid távú jövedelemszerzés**,
 - másrészt ide tartoznak a visszavásárolt saját részvények és saját üzletrészek is.

Pénzeszközök

Pénzeszközök fogalma, csoportjai

Olyan vagyonrészek, amelyek

- **tartósan le nem kötöttek (!),**
- **különféle pénznemben jelennek meg és**
- **fizetési eszközként felhasználhatók.**

CSOPORTJAI:

- *készpénz,*
- *elektronikus pénzeszközök,*
- *csekkek, továbbá*
- *a bankbetéteket.*

B. Forgóeszközök

IV. Pénzeszközök (38. számlacsoport)

1. Pénztár, csekkek (381-383.)

2. Bankbetétek (384-389.)

Értékelési feladatok a folyamathoz illesztve

1. Bekerüléskor

- Állományba vétele a jogszerűen követelhető összegben történik.
- A valuta-, deviza „bekerüléseket” forintra át kell számolni!

2. „Kikerüléskor”

- A valuta-, deviza csökkenéseket forintra át kell számolni.

3. A fordulónapon meglévő pénzeszközöket értékelni kell, majd a mérlegértéket meg kell állapítani.

Saját tőke

Fogalma

A saját tőke az a tőkerész,

- amelyet a vállalkozás a tulajdonosoktól, a tagoktól, a befektetőktől **időbeli korlátozás nélkül véglegesen megkapott** és azzal a vállalkozás megszűnéséig szabadon rendelkezhet,
- a tulajdonosok, a tagok, a befektetők az **adózott eredményből a vállalkozásban hagytak**,
- meghatározott eszközök **felértékelése** útján képeztek,
- **jogszabályok** a saját tőke elemévé **soroltak**.

Mérlegtételei

D) Saját tőke (41. számlacsoport)

I. Jegyzett tőke (411.)

ebből: Visszavásárolt tulajdoni részesedés névértéken

II. Jegyzett, de még be nem fizetett tőke (-) (3. számlaosztály)

III. Tőketartalék (412.)

IV. Eredménytartalék (413.)

V. Lekötött tartalék (414.)

VI. Értékelési tartalék (417.)

1. Értékelési tartalék érték helyesbítésből

2. Értékelési tartalék értékelési különbözetből

VII. Adózott eredmény (419.)

Céltartalékok

Fogalma, fajtái

A céltartalék olyan passzíva, amely:

- az óvatosság és az összemérés elvéből kiindulva,
- megfelelő becslési eljárásokkal pontosítja az eredményt
- valósabbá teszi a saját tőkét
- fedezetet teremt a múltbéli és a folyamatban lévő, bizonytalan kimenetelű események jövőre vonatkozó kedvezőtlen hatásaira, várható kockázataira (amennyiben erre más módon nem biztosított fedezetet)

sorszám	MEGNEVEZÉS
E. (I.)	CÉLTARTALÉKOK
1.	Céltartalékok a várható kötelezettségekre
2.	Céltartalékok a jövőbeni költségekre
3.	Egyéb céltartalék

Jellemzői

- ▶ bizonytalan, csak becsülhető, valószínűsíthető az összege
- ▶ szerződéssel nem alátámasztott
- ▶ ismert vagy feltételezhető az oka
- ▶ nem ismert a felmerülés időpontja
- ▶ bizonytalan a kifizetés határideje
- ▶ csak arra használható fel, amire képezték

Minden más esetben kizárólag elhatárolásról vagy kötelezettségről beszélhetünk.

Kötelezettségek

Fogalma

- ▶ Azok a szállítási, vállalkozási, szolgáltatási és egyéb szerződésekből eredő pénzürtéken kifejezett elismert tartozások, amiket
- ▶ a szállító, a vállalkozó által elfogadott, elismert szállításhoz, szolgáltatáshoz, pénznyújtáshoz,
- ▶ valamint az állami, az önkormányzati vagyon részét képező eszközök – törvényi rendelkezés, felhatalmazás alapján történő – kezelésbe vételéhez kapcsolódnak.

Fajtái

KÖTELEZETTSÉGEK A MÉRLEGBEN ("A" VÁLTOZAT)

F.I. HÁTRASOROLT KÖTELEZETTSÉGEK

- 1-2-3. Hátrasorolt kötelezettségek
 - kapcsolt,
 - jelentős tulajdoni részesedési,
 - egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozásokkal szemben
- 4. Hátrasorolt kötelezettségek egyéb gazdálkodóval szemben

F.II. HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK

- 1. Hosszú lejáratra kapott kölcsönök
- 2. Átváltoztatható kötvények
- 3. Tartozások kötvénykibocsátásból
- 4. Beruházási és fejlesztési célú hitelek
- 5. Egyéb hosszú lejáratú hitelek
- 6-7-8. Tartós kötelezettségek
 - kapcsolt,
 - jelentős tulajdoni részesedési,
 - egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozásokkal szemben
- 9. Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek

F.III. RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK

- 1. Rövid lejáratú kölcsönök
- 2. Rövid lejáratú hitelek
- 3. Vevőktől kapott előlegek
- 4. Szállítók
- 5. váltótartozások
- 6-7-8. RLK
 - kapcsolt,
 - jelentős tulajdoni részesedési,
 - egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozásokkal szemben
- 9. Egyéb RLK
- 10. Kötelezettségek értékelési különbözete
- 11. Származékos ügyletek negatív értékelési különbözete

Időbeli elhatárolások

Az időbeli elhatárolások

fogalma

- az összemérés és az időbeli elhatárolás elvét biztosító
- a megbízható valós összképet – különösen az eredményt – pontosító elszámolások

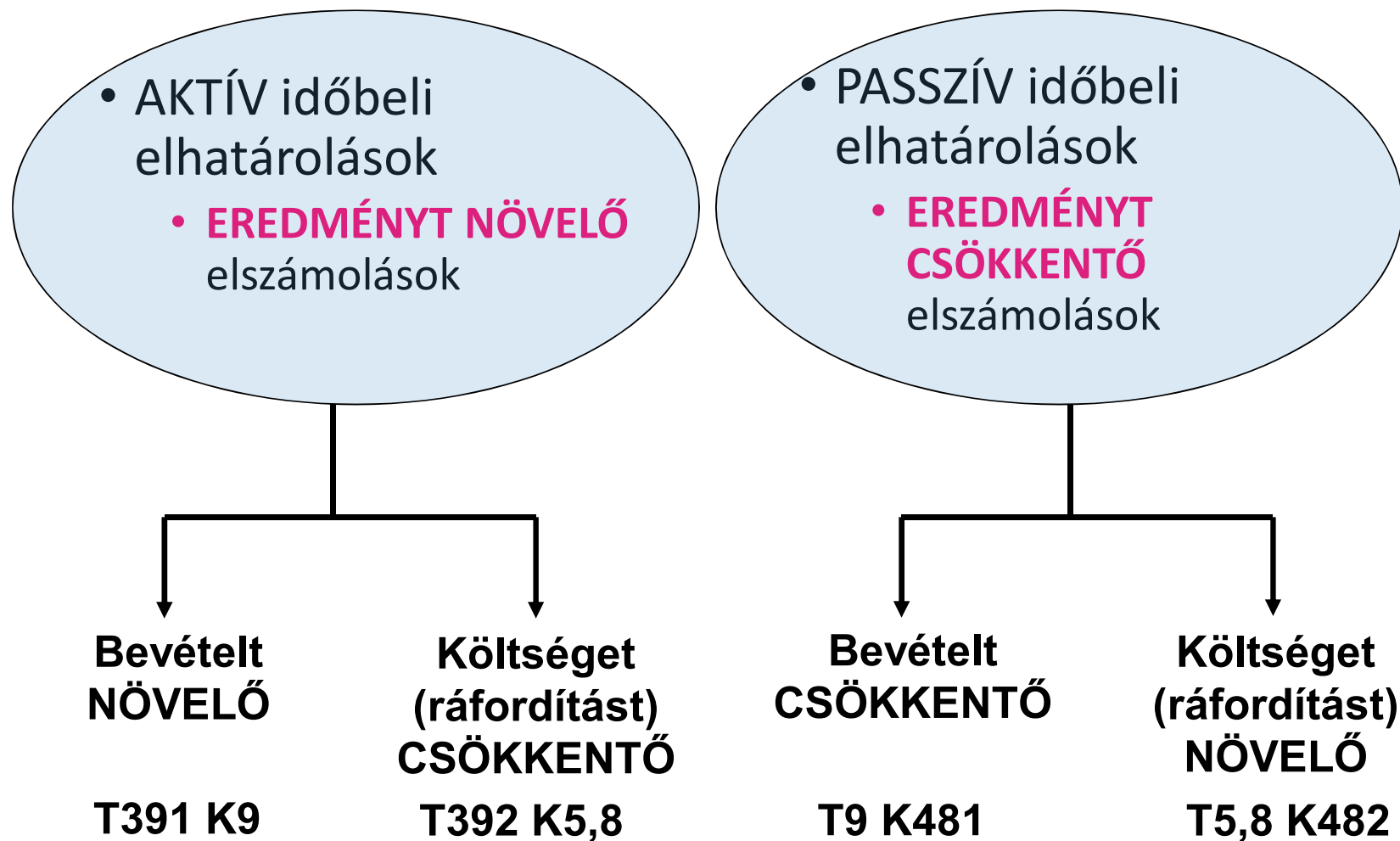
az
eredményre
gyakorolt
hatás
szerint

- **Aktív*** időbeli elhatárolások - eredményt növelő
- **Passzív**** időbeli elhatárolások - eredményt csökkentő

- *Aktív időbeli elhatárolások – Aktívák/Eszközök része
- **Passzív időbeli elhatárolások – Passzívák/Források része

Időbeli elhatárolások csoportosítása

Eredménytényezők: költség/ráfordítás (-), bevétel +

A kiegészítő melléklet,
további kötelezettségek a
beszámolóval kapcsolatban

Kiegészítő melléklet szerkezete

1. Általános rész
2. Specifikus rész
 - a) Mérleghez kapcsolódó kiegészítések
 - b) eredménykimutatáshoz kapcsolódó kiegészítések
3. Tájékoztató rész
4. Cash flow kimutatás

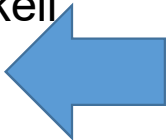
Nyilvánosságra hozatal és közzététel

Letétbe helyezés

- A cégjegyzékbe bejegyzett vállalkozó köteles a
 - Jóváhagyott,
 - Könyvvizsgálói záradékot is tartalmazó
- Beszámolót, valamint az adózott eredmény felhasználására vonatkozó határozatot az üzleti év fordulónapjától 5. (6.) hónap utolsó napjáig a cégbíróságnál letétbe kell helyezni.

Közzététel

- Minden kettős könyvvitelt vezető vállalkozás köteles a beszámolót közzétenni.
- E kötelezettségének azzal tesz eleget, ha a beszámolót – a letétbe helyezéssel egyidejűleg – megküldi az
- A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Céginformációs Szolgálatának

Elektronikus formában a letétbe helyezés és közzététel egyidejűleg történik meg.

Könyvvizsgálat

A vállalkozástól független
könyvvizsgáló feladata a
mérleg, eredménykimutatás,
kiegészítő melléklet
valódiságának,
s számviteli törvény szerinti
szabályszerűségének,
a társasági szerződés
(alapszabály) betartásának
ellenőrzése,
az éves beszámoló
véleményezése

Ha a könyvvizsgáló azt
állapítja meg, hogy a
beszámoló nem felel meg a
számviteli törvény és egyéb
jogszabályok előírásainak,
valamint a valódiságnak,
akkor a hitelesítő
záradék/vélemény helyett

- Elutasító, vagy
- Korlátozott
záradékot/véleményt ad,

A korlátozás, vagy az elutasítás
okainak feltüntetésével.

Ajánlott irodalom

- Siklósi-Veress (2016): Könyvvezetés és Beszámolóképzítés 2016, Saldo 1.1-1.5., 1.6. fejezetek

Vonatkozó részek

- Dr. Sztanó Imre: A számvitel alapjai, 2013

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/0007_c3_1065_1067_szamvitelalapjai_scorm/adatok.html

- Dr. Ormos Mihály: Számvitel, Typotex 2013

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2011-0023_Szamvitel/adatok.html